

§ 3.

Reglen i denne Paragraf er overensstemmende med de gældende Bestemmelser. Det er Meningen, at Kravet — naar Betingelserne i øvrigt ere til Stede — kan fremsættes for vedkommende Ret, selv om dette er en Underret, uden Hensyn til dets Størrelse. Er Tiltalte eller den forurettede misfornøjet med den truffne Afgørelse, kan han særskilt indanke den for højere Ret efter Reglen i § 383, ligesom den forurettede jo, hvis han ønsker det, kan holde Erstatningskravet uden for Straffesagen og indtale det for den civile Ret, for hvilken det efter sin Størrelse hører hjemme.

Det i § 5 i det tidligere Forslag givne Bidrag til Løsningen af res-judicata-Spørgsmaalet har man ladet bortfalde i Erkendelse af, at Spørgsmaal af denne Art bedre egne sig til Løsning gennem Videnskab og Retspraksis end gennem udtrykkelige Lovregler, idet disse enten blive for snævre og stive eller — hvis de ere tilstrækkelige vide og bøjelige — blive intetsigende.

Det havde egentlig været Kommissionens Ønske at benytte den Lejlighed, som den hele paatænkte Reform af Retsplejen naturlig byder, til at stille Forslag om Indskrænkning af den vidtstrakte Competence, der for Tiden er tillagt de militære Domstole. Hvor Talen er om Anklage for borgerlige Forbrydelser er der næppe tilstrækkelig Grund til, at en Mand, fordi han f. Eks. udskrives som værnepligtig, skal undrages de Garantier, som Loven i øvrigt finder det rigtigt at sikre Borgerne. N. L. har i sin § 5 indskrænket de militære Retters Competence til Paadømmelse af militære Forbrydelser, og der turde være saa megen mere Grund for Danmark til at følge dette Eksempel og gøre den ny Strafferetspleje anvendelig ogsaa paa de af Militære begaaede borgerlige Forbrydelser, som den Retspleje, der foregaar ved de militære Domstole, hviler paa forældede Regler.

Naar Kommissionen alligevel ikke har fremsat noget Forslag i den angivne Retning i Form af en Paragraf i Udkastet, er dette navnlig begrundet i, at det ved nærmere Undersøgelse af de Forslag, der i saa Henseende have været fremsatte, viste sig, at Bestemmelsen om Begrænsning af de militære Retters Competence nødvendigjorde visse Forandringer i Straffeloven for Krigsmagten, jfr. bl. a. dennes §§ 36 og 57. Da Fremsættelsen af Forslag om saadanne Forandringer laa uden for Kommissionens Hverv, har man — trods den tilstedeværende Enighed om Ønskeligheden

af, at de militære Retters Competence begrænses til Paakendelse af militære Forbrydelser — maattet indskrænke sig til i en særlig Skrivelse til Justitsministeriet at udtale Ønsket om, at Forslag i den angivne Retning maatte blive udarbejdet til Forelæggelse samtidig med Kommissionens Forslag.

Kapitel II.

Retternes Virkelheds.

§§ 4—6.

Den Organisation af Retterne, som Kapitellet forudsætter, er givet i det særlige Udkast til Lov om Domsmagts Ordning.

Underretterne, der beklædes af Enkeltdommere, skulle dels behandle og paakende mindre Sager, dels tjene som Undersøgelsesretter i *alle* Sager, for saa vidt Forundersøgelse og enkeltstaaende Rets handlinger angaar. Dog er der i § 4 givet Landsretten og Højesteret Adgang til ogsaa at lade Undersøgelsehandlinger foretage af en Landsdommer, en Regel, der *dels* aabner en Udvej for saadanne besværligere og vanskeligere Tilfælde, i hvilke der nu for Tiden tils til Regeringskommissioner, *dels* aabner de paagældende Retter Adgang til, hvor de ikke ville forlange, at et Bevis skal føres direkte frem for dem selv, at faa Beviset optaget ved en Dommer, der staaar friere over for Sagen end den Underretsdommer, der alt har haft med den at gøre.

Landsretterne, hvis Antal er tænkt at skulle være 2, ere kollegialt sammensatte Retter med Sæde henholdsvis i Kjøbenhavn og Aarhus, men med rejsende Afdelinger. Deres Opgave er for Straffeprocessens Vedkommende *dels* at foretage den egentlige Domsbehandling af vigtigere kriminelle Sager i første Instans, *dels* at være anden Instans for Underretssagerne. Til at fungere i hver enkelt Sag kræves ved Landsretten et Antal af 3 Dommere.

Højesteret er som hidtil øverste Instans for hele Riget.

Man har i Udkastet ligesom i det tidligere Forslag kun tænkt sig Nævninger medvirkende ved Landsretten, og har i øvrigt ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at gaa videre med Hensyn til Lægmandselementets Optagelse i den dømmende Retspleje end af Grundloven antydet; man har derfor heller ikke fulgt den tyske og norske Lovs Forbillede, ifølge